

Tortosa recorda la vida als refugis antiaeris

La capital del Baix Ebre reobre un dels vint refugis de la Guerra Civil espanyola que hi havia al municipi, situat darrere de l'antic cinema Fèmina

TORTOSA Redacció

És fosc i la ciutat dorm. Hi ha pocs veïns. La majoria ha marxat fora pels intensos bombardejos de les tropes franquistes que estan assolant Tortosa. Els que queden viuen atents al cel. La ciutat és front de guerra i les tropes feixistes hi fan atacs aeris constantment, normalment de nit i amb traïdoria. Deixen caure bombes i més bombes. Quan arriben els avions i sonen les sirenes és hora de marxar als refugis. N'hi ha una vintena a la ciutat. Això és el que van viure molts tortosins durant l'episodi de bombardejos de les tropes feixistes sobre la ciutat, que a partir d'ara es podrà reviuire en visitar el refugi antiaeri més gran que té la ciutat, que l'Ajuntament acaba de netejar i condicionar.

Construït per les tropes republicanes per evitar les conseqüències d'aquests intensos bombardejos que van assolir Tortosa durant nou mesos, el refugi està ubicat a l'interior del turó del barri del Garrofer, just a l'inici de l'eixample de la ciutat. Tenia capacitat per a unes 400 persones. Ara, en la visita, s'hi pot resseguir part de les galeries excavades directament sobre la roca d'argila, que van ser revestides amb totxos. A més a més, la visita al refugi es complementa amb l'ús d'una gravació amb la qual se simula un dels atacs aeris. També s'hi han instal·lat reproduccions de la cartelleria de l'època i els senyals d'ús de l'espai, així com la il·luminació que es feia servir durant la Guerra. L'actuació es complementa amb uns plafons explicatius en què destaca la reproducció dels articles que va escriure Ernest Hemingway des de Tortosa.

ATACS AERIS INTENSUS Tortosa va ser víctima d'atacs aeris intensius que van provocar 92 víctimes mortals. Toni Royo, que va ser comissari de l'exposició commemorativa dels 75 anys de la Guerra Civil, recorda que el març del 1938, just ara fa 77 anys,



La visita recrea també el que es vivia al refugi quan hi havia un atac aeri. / ACN

"va ser el mes més mortífer". "No més en el bombardeig del 20 de març van morir vint persones", explica. Recorda que Tortosa era una ciutat de vital importància per a l'exèrcit republicà i per això "la destrucció massiva" del bàndol franquista. Hi ha una dada esfereïdora que demostra aquesta intensitat: "A Tortosa, en un mateix dia van deixar caure 54 tones de bombes", recorda Royo, "mentre que a Barcelona, els dies de pitjors atacs van deixar-ne caure 44 tones".

La idea de recuperar un refugi antiaeri va sorgir arran de l'exposició commemorativa dels 75 anys d'aquests bombardejos. "Volíem fer un homenatge a les víctimes que fos més permanent", assenyala l'alcalde, Ferran Bel, "i per això vam optar per recuperar aquest refugi".

L'actuació ha estat cofinançada a través del Pla de foment de turisme de la Generalitat. ■



S'hi han instal·lat reproduccions de la cartelleria de l'època. / ACN